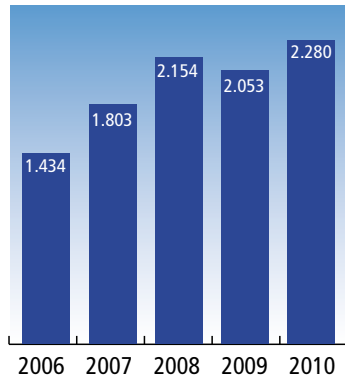
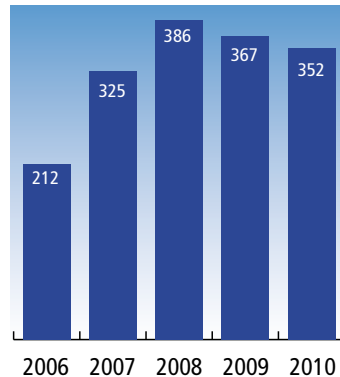

Jaarcijfers Fugro (€mln)

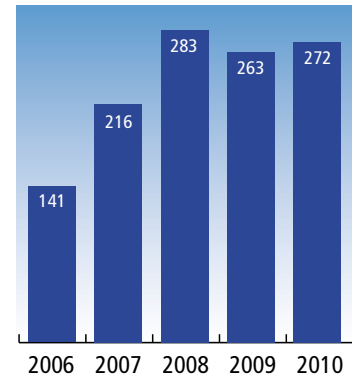
Omzet

Bedrijfsresultaat

Nettoresultaat

wordt meer olie gevonden. En er worden ook alternatieve voorraden gevonden, zoals in teerzanden in Canada. In de gasindustrie is er een grote ontwikkeling, met name in de Verenigde Staten, in het onconventionele 'schaliegas', dat is gas dat vastzit in de rotsen. Dus de aanwezigheid van olie en gas zal de komende decennia niet het probleem zijn, het probleem zal zijn om het te vinden en goed naar boven te krijgen. Een uitdaging, een kans, ja. Dat geldt voor werken op zee ook: hoe dieper het water, hoe mooier wij het vinden met onze specialistische technologie. Dat betekent overigens wel dat de olieprijs op een behoorlijk niveau moet blijven om de winning rendabel te maken, dat is die 90 dollar per vat. In dieper water is het duurder, maar daar worden grote voorraden gevonden. De technologie gaat steeds verder, je kunt steeds meer olie uit het veld halen. Vroeger was het maar 30 procent van de aanwezige olie, nu loopt dat percentage flink omhoog."

Voor u gaat het dus de goede kant op. "Ja, in olie en gas, maar ook elders in de energievoorziening zien wij goede kansen. Recent hebben we onderzoek gedaan naar gashydraten, gas in kristalvorm op de zeebodem. Daar zijn enorme voorraden van in vergelijking met de aardgasvoorraden. Alleen: de technologie om het te vinden en eruit te krijgen staat nog in de kinderschoenen. Het zal lang duren, zeker een jaar of vijf, voordat gashydraten winbaar zijn."

Maar er is nu een gasoverschot.

"Als de gasprijs lager is, zal er tijdelijk minder geïnvesteerd worden, maar het moet er

toch uit gehaald worden. Er is meer aanbod van gas dan van olie. Dat schaliegas in de Verenigde Staten heeft een nieuwe productielijn naast de gewone gasvoorziening gezet. Maar uiteindelijk: linksom of rechtsom moet het wel uit de grond komen. Ik denk dat de vraag naar gas behoorlijk toeneemt wereldwijd. Dus over een paar jaar kan het overschot weg zijn. De gasprijs is nu wat lager dan een tijdje terug. Maar er wordt nog steeds behoorlijk veel gas geproduceerd en in lng geïnvesteerd, in fabrieken waar gas in vloeistofvorm wordt geperst om het per schip te transporteren. En de vraag vanuit China en de opkomende landen naar energie groeit sterk."

U bent opvallend optimistisch.

"Wij zijn optimistisch, maar ook realistisch. Er zijn altijd onzekerheden, dus het is geen gelopen race. Gezien de ontwikkelingen in de wereld en onze positionering in die markten, kunnen we best positief naar de toekomst kijken, ook na 2011, ook voor een langere periode. De grote investeringen worden voor vele jaren gedaan."

In een aantal markten heeft u last van margedruk, terwijl u niet in markten wilt zitten waar veel concurrentie is.

"Ja. We zitten niet louter in nichemarkten. Het voordeel van werken in nichemarkten is de grote prijsstabiliteit, het nadeel is dat als de markt even krimpt, je geen alternatief hebt. Je moet een balans zoeken met een bredere dienstverlening en soms kom je meer in de concurrentiesfeer. Maar dat geeft je ook de souplesse dat als er minder werk is in nichemarkten, je een hogere bezettingsgraad kunt krijgen door meer te werken in de meer concurrerende sfeer. Maar als de keuze er is, neigen we ertoe om in nichemarkten te zitten."

Vermindert de margedruk nu al?

"Ja, de margedruk lijkt wat af te nemen. In onze segmenten is nog wel overcapaciteit. Als de vraag toeneemt, is het eerste effect dat de bezettingsgraad zal stijgen. Dat hebben we ook in het verleden gezien. Als er dan schaarste aan capaciteit ontstaat, is er ruimte voor prijsstijgingen. We verwachten dit in de loop van het jaar. We zien al wat verbetering in de bezettingsgraad. En daarom zeggen we ook: mogelijk enig prijsherstel, dat is het tweede effect na het verbete-

